

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>133 Галузеве машинобудування</u> Рік навчання: <u>1-й</u>, семестр <u>2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафебри: <u>української та іноземних мов</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к. філол. н., ст.викл. <u>Юмачікова Олена Михайлівна</u></p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p><u>olena2chechel@gmail.com</u></p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Українська мова та етнокультурологія» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год: лекції – 14 год; практичні заняття – 26 год, самостійна робота – 80 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – екзамен.

Під час вивчення дисципліни використовуються знання, отримані з дисциплін шкільного курсу.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися у професійній діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Українська мова та етнокультурологія» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності використовувати знання з української мови, етнології, культурології у повсякденному житті, у процесі навчання та професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій і методів вивчення української мови та етнокультурології.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування високого рівня комунікативної культури й уявлень про самобутність української етнічної картини світу й механізми, які забезпечують розуміння культурних цінностей та ідеалів українського етносу; визначення кола засад інтерпретації етнокультурних явищ в аспекті української мови; забезпечення набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь і навичок застосування усіх мовних норм на усіх мовних рівнях; удосконалення навички володіння культурою усного і писемного мовлення у

різних мовних стилях; виховання національно свідомих патріотів України й грамотних фахівців.

Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни «Українська мова та етнологія» є узагальнення та систематизація теоретичних знань про українську мову, етнологію; розширення нормативних відомостей про українську мову як державну мову України; оволодіння мовно-комунікативною компетенцією (вмінням застосування лінгво-соціокультурних, лексико-граматичних і семантико-синтаксичних знань, а також навичок відповідно до мети й ситуації спілкування).

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК10. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК8. Здатність реалізовувати творчий та інноваційний потенціал у проектних розробках у сфері галузевого машинобудування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН11. Вільно спілкуватися з інженерним співтовариством усно і письмово державною та іноземною мовами.

Вивчення дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах і групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступ. Культура та етнос. Мова як найважливіша етнічна ознака й виразник національної культури.	2	2	6
2	Феномен української культури. Генеза українського народу й української мови.	2	2	6
3	Українські діалекти як історична основа української літературної мови. Етнографічні регіони й діалекти	2	2	6
4	Українська літературна мова від найдавніших часів до сучасності: ознаки й функціональні різновиди	2	2	6
5	Науковий стиль сучасної української літературної мови	-	2	8
6	Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови	-	2	8
7	Мовленнєва комунікація. Культура мовлення як елемент загальної культури людини	2	4	6
8	Українська лексикологія та фразеологія, їхні одиниці як константи української етнокультури	2	2	8
9	Графіка. Орфографія	-	2	10
10	Національні традиції сучасної української морфології	2	2	6
11	Питання синтаксису української мови. Українська пунктуація	-	4	10
	Усього	14	26	80

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій з викладачем. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою освітньої компоненти для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх

систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись згідно з індивідуальним графіком. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими й оригінальними.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування, виконання вправ, обговорення проблемних питань
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10	щотижнево	Усне та письмове опитування, обговорення проблемних питань
3	Індивідуальні творчі завдання	30	2 рази	Захист індивідуального завдання, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка до контрольних заходів	20	2 рази	Усне та письмове опитування, тестування
Разом		80		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бойко Ю.М. Історія України та етнокультурологія : навчальний посібник для самостійної роботи студентів. У 2-х частинах. Частина II. Етнокультурологія. Вінницький національний аграрний університет. Вінниця: ВНАУ, 2017. 184 с.
2. Грищенко Т.Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посібн. Вінниця : НОВА КНИГА, 2020. 472 с.
3. Закович М. Культурологія: українська та зарубіжна культура. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/part3/321.htm.
4. Іванишин В. Українська ідея. Вибрані твори. Тернопіль: Крила, 2021. 928 с.
5. Історія цивілізації. Україна. Т. 2. Від Русі до Галицького князівства (900–1256) / Упоряд. О. Черненко. Харків: Фоліо, 2021. 590 с.
6. Логвиненко Б., Тітарова Д. Ким ми є? Національні спільноти та корінні народи України. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 672 с.
7. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови : підручник. Київ: Вища школа, 2020. 462 с.

8. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Дабло Л. Г. Історія української культури. Київ: Ліра-К, 2021. 230 с.

9. Юмачікова О.М., Кравець Р.А., Холод І.В. Українська мова та етнокультурологія : навчальний посібник до практичних занять для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем спеціальностей аграрного профілю. Вінниця: ВНАУ, 2024. 299 с.

Додаткова література

1. Велесова книга – Святе Письмо Українців. Волхвиня Зореслава про Рідну Віру. Київ : Редакція часопису «Сварог», 2022. 48 с.

2. Денисюк Н. Чому зникла Трипільська культура? Київ: Слово, 2021. 25 с.

3. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. 2016. 16 с.

4. Жовтобрюх М.А. Слово мовлене (Українська літературна мова). Київ : Знання, 2017. 46 с.

5. Історія українського правопису XVI–XX століття : хрестоматія. Київ : Наукова думка, 2021. 582 с.

6. Кобилуох В.О. Праукраїна і Санскрит. 2-ге вид., зі зм. і доп. Тернопіль : Мандрівець, 2018. 512 с.

7. Нечай-Велкова Н. Основні напрями формування етнокультурної компетентності як чинника європеїзації України. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020 р., № 68, Т. 2. С. 82– 85.

8. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. Київ : Наукова думка, 2018. 200 с.

9. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови. Київ : Либідь, 2021. 248 с.

10. Українська мова у XX сторіччі: історія лінгвоциту : док. і матеріали / Упоряд. Л. Маценко та ін. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2020. 399 с.

11. Юмачікова О.М. Прагматика стійких сполучень слів у науковому гуманітарному тексті. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки*. Вип. 44. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. С. 340–346.

12. Юмачікова О.М. Предикатні стійкі сполучення слів у науковому гуманітарному тексті. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна : Серія : Філологія*. Вип. 77. Харків, 2017. С. 97–101.

13. Юмачікова О. М. Науковий гуманітарний текст у типології текстових одиниць. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського, серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Т. 33 (72). № 2. Ч. 1. С. 265–270.

14. Юмачікова О.М., Кравець Р.А., Холод І.В. Українська мова та етнокультурологія: посібник для практичних занять студентів першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання. Вінниця: ВНАУ, 2025. 351 с.

Інформаційні ресурси

1. Е-бібліотека. Мистецтвознавство.
URL: http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&iid=1775&Itemid=440
2. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/>
3. «Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації — проєкт електронної бібліотеки давньої української літератури. <http://litopys.org.ua/>
4. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О. Потебні; Інститут української мови. 2019. 282 с.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у роботі на лекційних заняттях	4
	Участь у роботі на практичних заняттях	10
2	Виконання контрольних робіт, тестування	3
3	Захист словника основних термінів курсу	3
4	Оформлення папки індивідуальних навчально-дослідних завдань	5
5	Конспектування тем для самостійного опрацювання	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
	Участь у роботі на лекційних заняттях	3
6	Участь у роботі на практичних заняттях	11
7	Виконання контрольних робіт, тестування	3
8	Захист словника основних термінів курсу	3
9	Оформлення папки індивідуальних навчально-дослідних завдань	5
10	Конспектування тем для самостійного опрацювання	5
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30

Разом	100
--------------	------------

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилення на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисциплін